

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501

Ügyszám: 538/2009/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

330//2009. (X. 21.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a budapesti lakos panaszos¹ 2009. július 13-án előterjesztett **panaszát** a 2009. október 21-én tartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2009. július 13-án érkezett beadványában előadja, hogy 2009. július 11-én 18 óra 30 perckor a Budapest V. kerületi Nádor utcában a Szabadság téri Hazatérés temploma felé gyalogolt. A Szabadság tér sarkán, a Széchenyi utca vonalában egy rendőrségi autóból – amely a panaszos szerint szabálytalanul, a forgalmat „akadályozva, veszélyeztetve” állt – rendőrök szálltak ki, és útját állták, majd az „intézkedés közlésének, okának mellőzésével” igazoltatták.

A panaszos átadta az igazolványát, majd számára ismeretlen okból átkutatták ruházatát és hátizsákját, közben az egyik rendőr egy A/4-es lapra felírta az adatait. A panaszos kérdésére, hogy milyen okból és jogalappal intézkednek vele szemben, nem kapott

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

választ. Az egyik rendőr annyit közölt, hogy a „kollégájának fel kell írni az adat[ok]at, hogy munkájával így tudjon elszámolni.”

A panaszos sérelmezte a rendőri eljárást, azt alapjogsértőnek tartja, és kérte az intézkedő rendőrök adatainak, illetve a kérdéses adatrögzítő lap beszerzését, „lefoglalását”.

A panaszos beadványában hivatkozott arra, hogy a sérelmezett eseményekről több ismerőse kép-, illetve hangfelvételt készített, ezért a Testület megkereste a panaszost, hogy ezen felvételeket – az ügy minél alaposabb felderítése érdekében – bocsássa a Testület rendelkezésére. A panaszos azonban a Testület által neki címzett, 2009. július 23-án, augusztus 14-én és szeptember 8-án küldött levelek egyikét sem vette át a panaszában megadott címen, így jelen állásfoglalás kialakításakor a beadványon túl a rendőrség által rendelkezésére bocsátott adatokat tudta a Testület figyelembe venni.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez, és a kapott iratokból az alábbiakat állapította meg.

1) A kérdéses napon Budapest rendőrfőkapitánya 01000/37957/2009. ált. számú egyedi utasításával fokozott ellenőrzést rendelt el a főváros egész területére, kifejezetten a rendezvények nagy számára, illetve az ehhez kapcsolódó biztosítási feladatokra hivatkozva.

Az utasítás szerint a fokozott ellenőrzés keretében – szűrőpróbaszerű igazoltatások, ruházat- és csomagátvizsgálások végrehajtása mellett – az állomány feladata az volt, hogy figyelemmel kísérje a rendezvényekre érkezőket, megakadályozza az esetleges jogsértések kialakulását.

2) A panaszos igazoltatásáról kitöltött igazoltató lap tanúsága szerint a panaszost 2009. július 11-én 18 óra 40 perckor igazoltatták. Az igazoltató lapon a panaszos nevén, édesanyja nevén, születési helyén és idején, igazolványszámán kívül szerepel laccíme és az intézkedés helye is.

3) Az intézkedő rendőrök – N. L. r. hadnagy, Sz. Z. r. őrm. és Cs. Gy. r. tzls. – jelentései az alábbiakat tartalmazzák.

a) A helyszínen a Nádor utca és a Széchenyi utca kereszteződésében szolgálatot teljesítő rendőr jelentése szerint a panaszban említett napon 18 óra 40 perckor arra lett figyelmes, hogy a demonstráció irányába tart három személy, akik hangoskodtak, két személynél kisebb méretű hátizsák, egy személynél „málhazsák” volt, telepakolva. Ezt észlelve odament, és intézkedés alá vonta őket. A helyszínen ruházat- és csomagátvizsgálást hajtott végre, azonban közbiztonságra veszélyes eszközt nem

talált, az Irányító Központon keresztül végzett lekérdezés eredménye pedig negatív volt. Az intézkedés során rajta kívül két másik rendőr volt jelen, akik az alábbiak szerint tettek jelentést.

b) Az adatrögzítést végző rendőr 2009. augusztus 31-én kelt jelentése szinte szó szerint megismétli az a) pontban ismertetetteket.

c) A szolgálatparancsnok jelentése szerint a kérdéses időpontban a Szabadság téren tartott rendezvényhez kapcsolódóan a téren és környékén látott el közlekedés-alparancsnoki feladatokat, a panaszban azonosított szolgálati gépjárművel. A Nádor utcában észlelte a három férfit, akiknél egy feltűnő méretű, láthatóan „nehéz, kitömött” „katonai málhazsák” volt. Miután ezt rádión jelentette, intézkedésre kapott parancsnoki utasítást. Ekkor a szolgálati járművel a Széchenyi utcában a forgalommal szemben haladva, megkülönböztető fényjelzést használva megtett nagyjából tíz métert, hogy megakadályozza, hogy a több ezres tömegbe a három személy elvegyüljön.

A gépkocsiból kiszállva a három személyt megállította, napszaknak megfelelően köszönt, majd nevét és beosztási helyét, továbbá a megállítás okát közölve kérte, hogy a kereszteződés felé kísérjék el a rendőröket, ahol az igazoltatást a tömegtől elkülönítve végre tudják hajtani. Az intézkedés alá vont személyek, köztük panaszos ebben együttműködött, és miután a szolgálatparancsnok utasítást adott az igazoltatás és átvizsgálás szabályszerű végrehajtására, a helyszínt a gépkocsival elhagyta. Amikor visszatért az intézkedés helyszínére, látta, hogy az egyik intézkedés alá vont személy egy ismeretlen férfival vitatkozik. Miután megkérte őket, hogy az intézkedés idejére ezt fejezzék be, az érintettek a kérésnek eleget tettek.

A szolgálatparancsnoki jelentés rögzíti, hogy a járőrök az igazoltatott személyek ellenőrzését, ruházatuk és csomagjuk átvizsgálását szakszerűen, a tömegtől elkülönítetten, emberi méltóságot nem sértő módon végezték, az intézkedés alá vont személyek végig együttműködtek. Az érintettek panaszjogukról szóbeli tájékoztatást kaptak, melyet tudomásul vettek. A szolgálatparancsnok az intézkedés eredményéről a parancsnoki törzset a szolgálati rádión keresztül tájékoztatta.

4) A 2009. szeptember 1-jén kelt parancsnoki kivizsgálás a jelentésekkel egyezően, azt részben kiegészítve rögzíti az eseményeket, a napszaknak megfelelő köszönés mellett említve a tisztelgést és az intézkedés megjelölését az intézkedés megkezdésének formáságai között. Az adatrögzítés indokaként a jelentés a fokozott ellenőrzést elrendelő egyedi utasításra hivatkozik.

A jelentés szerint az érintettek az átvizsgáláshoz – kérdésre – hozzájárultak, és az intézkedés befejezésekor tájékoztatásban részesültek arról, hogy eljárást velük szemben nem kezdeményeznek. A rendőrök az intézkedés során szolgálati egyenruhában, a forgalomirányító járőrök láthatósági mellényben jártak el, melyen az azonosításukra alkalmas jelvéyszámot az előírásoknak megfelelően rögzítették.

A parancsnoki jelentés az intézkedés jogalapjaként a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban Rtv.) 29. § (1), (3) és (6) bekezdését, a 30. § (1) és (3) bekezdését, továbbá a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 4. § (1) és (6) bekezdését, 38. § (1) és (2) bekezdését, 40. § (1) és (2) a-b) pontjaira hivatkozott, továbbá megállapította, hogy az intézkedés jog- és szakszerű volt.

5) A rendőrség internetes oldalán hozzáférhető, 2009. július 9-én közzétett közlemény szerint „[n]agyszámban kerültek bejelentésre a Rendőrséghez a Gyülekezési jogról szóló 1989. tv. III. hatálya alá tartozó olyan rendezvények, melyeket szervezőik a hétvége folyamán kívánnak megtartani. A Rendőrség ezeket a hatályos jogszabályok alapján szükséges mértékben biztosítani fogja. A gyülekezési jog hatálya alá tartozó rendezvényeken történő részvétellel összefüggő szabályokat minden érdeklődő elolvashatja a Rendőrség honlapján (www.police.hu) szereplő gyülekezési kiskaté című tájékoztatóban.”

A panaszban érintett napra bejelentett rendezvények – szintén a rendőrségi honlapon elérhető – jegyzéke szerint 2009. július 11-ére valóban jelentős számban érkezett rendezvény megtartására vonatkozó bejelentés, amelyek között több olyan található, amelyek a panaszos által megjelölt helyszínen, a panaszolt események idején kerültek megrendezésre.

III.

1) A panaszolt intézkedés idejére elrendelt fokozott ellenőrzés, illetve az intézkedések jogalapja kapcsán a Testület vizsgálata során az alábbiakat állapította meg.

Budapest rendőrfőkapitánya 01000/37957/2009. ált. számú egyedi utasításában az Rtv. 30. §-ának (1), valamint (3) bekezdése alapján Budapest teljes területére fokozott ellenőrzést rendelt el 2009. július 11-én 0 órától 24 óráig. A központi biztosításba beosztott rendőri állomány a fokozott ellenőrzés keretében figyelemmel kísérte a rendezvényekre érkezőket, megakadályozta az esetleges jogsértések kialakulását. Ennek során szűrőpróbaszerű igazoltatásokat, ruházat- és csomagátvizsgálást hajtott végre. Az utasítás indokolása tartalmazza mindazokat a jogszabályhelyeket, amelyek a fokozott ellenőrzés elrendelését lehetővé teszik, és utal arra a helyzetre is, amely a bejelentett rendezvények és a résztvevők száma miatt ezt az intézkedést az adott esetben szükségessé tette.

Az Rtv. fokozott ellenőrzést szabályozó, tehát jelen esetben alkalmazandó 30. §-ának (1) bekezdése értelmében „a rendőrség [...] a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja”. Ugyanezen törvényhely (3) bekezdése alapján „a rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése,

megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, [...] a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja”.

Az Rtv. 29. §-ának (3) bekezdése szerint az igazoltatás során rögzíteni kell – ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják – az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, valamint az igazoltatás helyét, idejét és okát.

Az Rtv. 97. §-ának (1) bekezdésében foglalt értelmező rendelkezés szerint e törvény alkalmazásában „ruházat: az intézkedéssel érintett személy testen viselt, illetőleg az intézkedés helyszínén nála lévő, vagy a közvetlen felügyelete alatt, illetve rendelkezésére álló ruházat, csomag és tárgy”.

A Szolgálati Szabályzat 39. §-a értelmében „a fokozott ellenőrzés összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység, amelynek során a rendőrhatalóság illetékességi területét vagy annak egy részét lezárják, és az ott tartózkodókat igazoltatják”.

A jogszabályi háttér – ahogyan arra a Testület korábbi állásfoglalásaiban is utalt – meglehetősen tág teret biztosít a fokozott ellenőrzések alkalmával foganatosítható rendőri intézkedéseknek, ezen belül is elsősorban az igazoltatásnak. Ennek keretében az állomány tagjainak nem kell olyan mértékig mérlegelniük az igazoltatás konkrét okainak meglétét, mint egy olyan igazoltatás során, amelyet saját kezdeményezésre, az Rtv. 29. §-a alapján foganatosítanak, mert a fokozott ellenőrzés egyfajta „mögöttes felhatalmazást” jelent.

Ez a felhatalmazás ugyanakkor nem korlátlan. Vizsgálható egyfelől az, hogy a fokozott ellenőrzés elrendelése indokolt volt-e, másfelől az is, hogy a fokozott ellenőrzés keretében foganatosított konkrét igazoltatás nem volt-e egyértelműen indokolatlan a fokozott ellenőrzés céljainak fényében.

a) A fokozott ellenőrzés elrendelésének jogszabályi feltételei a Testület szerint – a fent kifejtetteknek megfelelően – a rendezvényekkel érintett terület vonatkozásában fennálltak (márpedig a kérdéses igazoltatás ezen a területen belül történt).

Tekintve, hogy a panaszolt esetben a fokozott ellenőrzés elrendelésének indokaként megjelölt demonstrációkhoz közvetlenül kapcsolódva, rendezvények helyszínéhez közel eső területen hajtották végre az intézkedéseket, figyelemmel továbbá az elmúlt időszak rendezvényekkel kapcsolatos tapasztalataira a Testület a konkrét esetben jogszerűnek és arányosnak ítélte meg a konkrét intézkedéshez kapcsolódó mögöttes felhatalmazást, a fokozott ellenőrzésre hivatkozást.

A Testület ugyanakkor megjegyzi, hogy fokozott ellenőrzésnek a főváros teljes területére történő elrendelése olyan esetekben, amikor rendezvény csak Budapestnek jól behatárolható területén kerül megtartásra, az arányosság követelményét nem veszi kellően figyelembe; még akkor sem, ha a rendezvényre érkezők, és az onnan távozóknak biztonságának garantálása a rendezvény konkrét helyszínénél nagyobb terület ellenőrzés alatt tartását teszi szükségessé.

Mivel a fokozott ellenőrzés elrendelése adott esetben a jogszabályi felhatalmazáson túli felhatalmazást konstituálhat, ezért a Testület a jövőre nézve is fenntartja a jogot arra, hogy a fokozott ellenőrzés elrendelésének indokoltságát és megalapozottságát az Rtv. 15. §-ában foglalt arányosság követelményének szempontjából, konkrét egyedi ügyekben vizsgálat tárgyává tegye.

b) A második kérdés eldöntése a panaszolt intézkedés egyedi körülményeinek vizsgálatát teszi szükségessé.

A rendőrségnek azon eljárását, hogy a rendezvényekhez közeli időpontban és helyszíneken igazoltatásokat végez, indokolják az elmúlt időszak tapasztalatai és az, hogy a különböző rendezvényekhez kapcsolódó jogellenes cselekmények résztvevőinek utólagos azonosítása jelentős nehézségekbe ütközik, márpedig a közrend és közbiztonság fenntartásának szempontjából nagyon fontos, hogy az ilyen magatartásokat hamar és következetesen kövesse felelősségre vonás.

A Testület állásfoglalása szerint mind az igazoltatást, mind a ruházat- és csomagátvizsgálást megfelelő jogalap birtokában hajtották végre a rendőrök az Rtv. – már idézett – 30. § (1), (2) és (3) bekezdésében foglaltakra figyelemmel.

A kitömött katonai hátizsák, illetve a további két hátizsák rendezvényre való bevitele a Testület megállapítása szerint megteremtette az igazoltatáshoz és az átvizsgáláshoz szükséges jogalapot, fennállt a gyanúnak az a minimálisan szükséges szintje, amely a rendezvény rendjéért felelős rendőrök számára az igazoltatást jogszerűen lehetővé tette a fokozott ellenőrzés céljaira is tekintettel. A panaszolt intézkedések továbbá nem jelentettek aránytalan korlátozást sem, azok (elkülönített helyszínen való) végrehajtása is az alapjogvédelem kívánalmainak megfelelően történt.

2) A panaszos sérelmezte a rendőri fellépés módját, az intézkedéshez kapcsolódó formások hiányát.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a „rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.”

Ezeket a szabályokat, amelyek lehetővé teszik az intézkedő rendőr azonosítását, illetve a panaszjog gyakorlását, a Testület gyakorlatában garanciális jelentőségűnek tartja – elsősorban a közhatalom gyakorlásának megfelelő kontrolljára és az Alkotmány 64. §-ban biztosított panaszjogra tekintettel.

Az intézkedő rendőrök jelentései közül N. L. r. hdgy. szolgálatparancsnok a Testület által feltett kérdésekre válaszul 2009. augusztus 31-én elkészített jelentésében úgy fogalmaz, hogy a panaszoshoz és társaihoz lépve közölte velük a „megállítás okát”. Sz. Z. r. őrm. 2009. augusztus 31-én, és Cs. Gy. r. tzls. 2009. július 11-én kelt jelentései nem tartalmazzak a tájékoztatással összefüggő megállapítást. Végül a 2009. szeptember 1-jén tartott parancsnoki kivizsgálás – amely az érintett rendőrök jelentései és meghallgatása alapján került rögzítésre – azt tartalmazza, hogy a panaszossal és társaival szemben a rendőri fellépést „az intézkedés megjelölésével” Cs. Gy. r. tzls. kezdte meg.

A Testület a fentiek alapján úgy ítélte meg, hogy a rendőrök által a panaszosnak és társainak nyújtott tájékoztatás összességében és tartalmilag megfelelt a vonatkozó jogszabályi előírásokban rögzített, korábban kifejtett kívánalmaknak. A megállítás okának közlése és az intézkedés megjelölése által ugyanis a panaszos – habár nem a törvény által megkövetelt kifejezések kíséretében – a rendőri fellépés tényéről és céljáról kellő felvilágosításban részesült.

Ezért a Testület jogsérelem megállapítását ilyen összefüggésben nem tartotta indokoltnak.

3) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrségi autó a forgalmat – így az ő személyi biztonságukat – veszélyeztette. A szolgálatparancsnok jelentése szerint csak a megkülönböztető fényjelzést használta, amikor a forgalommal szemben behajtott a Széchenyi utcába. A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ) a megkülönböztető jelzéseket használó gépjárművekre vonatkozóan a 49. § (2) bekezdése tartalmaz rendelkezést, miszerint a „megkülönböztető fény- és hangjelzést együttesen használó gépjármű vezetője [...] a közúti jelzéseket, továbbá a 24-43. §-okban foglalt rendelkezéseket figyelmen kívül hagyhatja, ha magatartásával a közlekedés biztonságát, valamint a személy- és vagyónbiztonságot nem veszélyezteti, és meggyőződött arról, hogy a közlekedés többi résztvevője az akadálytalan továbbhaladást lehetővé tette.” A 49. § (1) bekezdése szerint a „gépjármű megkülönböztető jelezéseket adó berendezéseit csak abban az esetben szabad működtetni, ha a feladat sürgős ellátása, a személy-, élet- és vagyónbiztonság, továbbá a védett személyek és kíséretük biztonsága érdekében az szükséges, és a forgalmi viszonyok azt indokoltá teszik.”

Megállapítható egyrészt, hogy a rendőr csak a megkülönböztető fényjelzést használta – amely a KRESZ 49. § (4) bekezdése szerint csak a tiltott helyen való megállásra jogosít –, tehát a KRESZ megsértésével lépett fel. (Ez anélkül is megállapítható, hogy a megkülönböztető jelzés használatának indokoltságát vizsgálnánk.) A Testület ennek

kapcsán megállapította egyrészt, hogy a szabálysértési felelősség kivizsgálására hatáskörrel nem rendelkezik, másrészt a hivatkozott szabálysértés az intézkedés jogszerűségét nem érintette.

Érinthette viszont a gépjárművel végzett manőver a panaszos személyi biztonsághoz való jogát. A rendelkezésre álló adatok alapján azonban még csak nem is valószínűsíthető, hogy a fellépés a panaszos személyi biztonsághoz való jogának sérelmével járt volna.

A fentiek szerint a Testület ebben a körben alapjogsérelmet nem tudott megállapítani.

4) A panaszos sérelmezte, hogy adatait egy A/4-es lapra felírták, és hivatkozott arra, hogy erre a rendőrök szóbeli indokolása szerint azért került sor, hogy munkájukkal így számoljanak el.

A rendőrségi iratokból egyrészt az tűnik ki, hogy az adatrögzítés az erre a célra rendszeresített igazoltató lapon történt, a Szolgálati Szabályzat 38. § (2) bekezdésének megfelelően. (További adatrögzítés nem állapítható meg, és azt a panaszos sem állította, hogy több helyre is felírták volna az adatait.) A parancsnoki kivizsgálás az adatok rögzítése kapcsán a fokozott ellenőrzést elrendelő egyedi utasításra hivatkozik.

a) A Testület korábbi vizsgálatai során találkozott azzal a gyakorlattal, hogy olykor az igazoltatottak személyes adatait is tartalmazó irat egyúttal a rendőrök napi tevékenységének ellenőrizhető dokumentálására is szolgál. Az erre a célra szolgáló külön íven történő személyesadat-rögzítésnek nincs jogalapja, így az jogsértő. A panaszolt esetben azonban erre a panaszban hivatkozott rendőri kijelentésen – amely ráadásul értelmezhető úgy is, hogy az igazoltató lapok visszakereshetősége jelenti a napi munka ellenőrzését –, illetve az A/4-es lap említésén kívül nem utalt egyéb körülmény, így ebben a kérdésben a Testület nem tudott alapjogsérelmet megállapítani.

b) Az igazoltató lap tartalmából megállapítható, hogy azon rögzítették a panaszos lakcímét is, amelyre a rendőröknek az Rtv. 29. §-a alapján nincs törvényi felhatalmazásuk. Az Rtv. 29. § (8) bekezdése – melyre a Szolgálati Szabályzat 38. § (2) bekezdése is utal – kimerítő felsorolásban tartalmazza a személyazonosító adatok körét, ebben a lakcím nem szerepel.

Mindezek alapján a lakcím rögzítése jogszerűtlen volt, és sértette a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő jogát.

c) Az intézkedő rendőrök jelentései az adatrögzítés jogalapját nem jelölték meg, a parancsnoki kivizsgálás pedig a fokozott ellenőrzésre utal az igazoltató lap kitöltésének jogalapjaként. Az Rtv. 29. § (3) bekezdése szerint az igazoltatáshoz kapcsolódóan adatrögzítésre akkor kerülhet sor, ha az „további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják”.

A fokozott ellenőrzést elrendelő egyedi utasítás indokolása olyan körülményekre, a közbiztonság érdekében történő ellenőrzésekre, esetleges jogsértések megelőzésére utal, amelyhez kapcsolódó veszély fennállása a panaszos igazoltatása, az adatlekérdezés és az átvizsgálás után nem volt igazolható – hiszen éppen ennek vizsgálata volt az intézkedések célja, és ez kizárta a panaszos és társai „veszélyességét”.

A Testület utal arra, hogy az adatrögzítés jogalapját igazolhatta a lekérdezések visszakereshetőségéhez fűződő garanciális szempont, melyre azonban a rendőrségi iratokban nem található utalás. Továbbá a Testület – hasonlóan az intézkedés jogalapjának vizsgálatához – megfelelő indoknak fogadja el a demonstrációkhoz kapcsolódó közrend elleni cselekmények elkövetőinek utólagos azonosíthatósága iránti igényt, amely az adatrögzítés lehetséges preventív hatásait is figyelembe véve – mint „egyéb körülmény” – elfogadható jogalapot teremt a személyazonosító adatok rögzítésére. A személyes adatok védelméhez fűződő jog ilyen helyzetekben összeütközésbe kerül a közrend és közbiztonság alkotmányos értékével, illetve az a mögött húzódó és abban megtestesülő egyéni alapjogokkal (a békés rendezvényen résztvevők gyülekezési joga, véleménynyilvánítási joga és testi épséghez fűződő joga). A Testület álláspontja szerint az alkalmasság, szükségesség és arányosság tesztjét alkalmazva, a személyes adatok védelméhez fűződő jog ilyen jellegű korlátozása egy demokratikus társadalomban megengedhetőnek minősül.

Mindezekre figyelemmel a személyes adatok védelméhez fűződő jog sérelmét nem, hanem a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét állapította meg a Testület, tekintve, hogy a rendőrök – a kifejtettek alapján megállapítható, hogy – nem tudtak arról valós tájékoztatást adni, hogy a panaszos adatainak rögzítésére milyen törvényes céllal került sor.

5) A panaszos kérte a vele szemben fellépő rendőrök adatainak rendelkezésre bocsátását, illetve a kérdéses „adatrögzítő lap” beszerzését, „lefoglalását”.

E kérések megítélésakor a Testületnek a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) és a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) rendelkezéseire kell figyelemmel lennie.

Elsődlegesen azt kell megvizsgálni, hogy ezen adatok tekintetében a Testület adatkezelőnek minősül-e. Az Avtv. 2. §-ának 8. pontja értelmében adatkezelő az a jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, amely az adatok kezelésének célját meghatározza, az adatkezelésre (beleértve a felhasznált eszközt) vonatkozó döntéseket meghozza és végrehajtja, vagy az általa megbízott adatfeldolgozóval végrehajtatja. A Testület, mint törvényben létrehozott, sajátos feladatokkal felruházott szervezet a rendőrség által rendelkezésére bocsátott adatok kezelésének célját, módját meghatározni jogosult, így az Avtv. értelmében adatkezelőnek minősül, tehát az adatok kiadására irányuló kéréseknek címzettje lehet.

A panaszosok alapvetően kétféle kéréssel fordultak a Testülethez: kérték az „adatrögzítő lap” beszerzését, „lefoglalását”, valamint a rendőrök személyes adatait, amelyek közérdekből nyilvános adatnak minősülhetnek.

A Testületnek nincs jogszabályi felhatalmazása arra, hogy a panaszosok elsőként említett kérésének eleget tegyen. A törlésre legfeljebb az Avtv. 11. § (1) b) pontja ad lehetőséget a panaszosnak az adatkezelőhöz (a rendőrséghez) benyújtott kérelme alapján.

Az eljáró rendőrök adataival kapcsolatban a következők rögzítése szükséges. Az Avtv. 19. §-ának (4) bekezdése szerint közérdekből nyilvános adat az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy (a továbbiakban együtt: szerv) feladatkörébe tartozó ügyekben feladat- és hatáskörében eljáró személy feladatkörével összefüggő személyes adata, továbbá egyéb, közfeladatot ellátó személy e feladatkörével összefüggő személyes adata. Ezen adatok megismerésére e törvénynek a közérdekű adatok megismerésére vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

Az intézkedő rendőrök vonatkozásában a feladatkörükkel összefüggő személyes adatnak – jelen eset vonatkozásában – azok az adatok minősülnek, amelyeknek megadását az Rtv. 20. §-a számukra kötelezővé teszi. Ezek a név és az azonosító szám, amelyeket jelen állásfoglalás annyiban tartalmaz, amennyiben arról információ eljárás során a Testület rendelkezésére állt.

Ezen adatok megismerhetőségének éppen az a célja, hogy a rendőri eljárással szemben előterjesztett panaszban vagy feljelentésben kellő konkrétsággal lehessen azonosítani az érintett rendőröket. Ez a cél az állásfoglalásban rögzített adatok megadásával a Testület álláspontja szerint megfelelően érvényesül, így nincs olyan ok, amely alátámaszthatóvá tenné a panaszos egyéb adatok közlésére vonatkozó igényét.

IV.

A fentiek szerint a Testület megállapította a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának, továbbá személyes adatok védelméhez fűződő jogának sérelmét. A Testület a panaszost ért sérelmek súlyát ugyanakkor összességében is csekély fokúnak ítélte, ezért a panaszt – az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján és a rendelkező részben foglaltak szerint – az intézkedést foganatosító szerv vezetőjének továbbította.

Budapest, 2009. október 21.

Dr. Kaltenbach Jenő
elnök

Dr. Juhász Imre
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület